

Citation:

Melnytska, K. (2018). Nowe jako (nie)zapomniane stare – „Slavica Lodziensia” (Czasopismo „Slavica Lodziensia”, pod redakcją Anetty Buras-Marciniak. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2017, 175 ss.). *Slavia Meridionalis*, 18. <https://doi.org/10.11649/sm.1681>

Karina Melnytska

Instytut Sławistyki

Polskiej Akademii Nauk

Nowe jako (nie)zapomniane stare – „Slavica Lodziensia” (Czasopismo „Slavica Lodziensia”, pod redakcją Anetty Buras-Marciniak. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2017, 175 ss.)

Naukowe czasopiśmiennictwo sławistyczne wzbogaciło się o kolejny tytuł – „Slavica Lodziensia”. Powołany do życia przez Katedrę Filologii Słowiańskiej w Uniwersytecie Łódzkim periodyk skierowany jest przede wszystkim do czytelników i badaczy interesujących się obszarem południowosłowiańskim od strony lingwistycznej, literaturoznawczej oraz kulturologicznej. Wśród tak zarysowanego grona odbiorców z pewnością znajdują się tacy, którzy w tej nowości wydawniczej zdołają rozpoznać pewną już ukształtowaną tradycję, do której to „Slavica Lodziensia” nawiązuje. Chodzi bowiem o wydawany w latach 2004–2014 przez tenże ośrodek sławistyczny rocznik „Południowosłowiańskie Zeszyty Naukowe”, którego pierwszym redaktorem naczelnym była Małgorzata Korytkowska, a następnym – Jadwiga

This work was supported by the Polish Ministry of Science and Higher Education.

Competing interests: no competing interests have been declared.

Publisher: Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences.

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 3.0 PL License (creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/), which permits redistribution, commercial and non-commercial, provided that the article is properly cited. © The Author(s) 2018.

Sobczak. Po kilkuletniej przerwie zatem pismo powróciło – tym razem pod redakcją Anetty Buras-Marciniak, w nowych szatach graficznych i pod nowym tytułem, przy jednoczesnym zachowaniu swego pierwotnego profilu tematycznego.

Na zawartość pierwszego numeru pisma składa się szesnaście tekstów mieszczących się tematycznie w interdyscyplinarnym obszarze zagadnień języka, literatury i kultury Słowiańszczyzny południowej. Na zróżnicowanie tematyczne artykułów dodatkowo wpływają geograficzne afiliacje ich autorów, wśród których znaleźli się badacze z rozmaitych ośrodków naukowych, zarówno polskich, jak i zagranicznych – od Warszawy, Łodzi i Poznania, przez Sofię, Belgrad, Nowy Sad, Sarajewo i Mostar, aż po Pescarę i zaoceaniczne Phoenix. Świadczy to nie tylko o międzynarodowym charakterze rocznika, lecz także o niemalejącym zainteresowaniu badaniami nad Słowiańszczyzną południową, co – miejmy nadzieję – będzie znajdowało odbicie również w kolejnych numerach omawianego czasopisma.

Warto zaznaczyć, że w słowie wstępnym Redakcja kreśli swoiste konceptualne tło do publikowanych w periodyku artykułów. Tym tłem jest tematyka spotkania różnych kultur, której aktualność ilustruje już pierwszy w kolejności artykuł autorstwa Sanjina Kodrića (2017)¹, poświęcony skomplikowanej rzeczywistości literackiej Bośni i Hercegowiny (*Šta je bošnjačka, a šta bosanskohercegovačka književnost, a šta, pak, bosanskohercegovačka interliterarna zajednica? [Prilog književnoteorijskom i književnohistorijskom razumijevanju]*). Autor zwraca uwagę na spory zamęt panujący wokół takich pojęć jak literatura bośniacko-hercegowińska (rozumiana w kategoriach ponadnarodowych) i boszniacka (rozumiana jako twórczość literacka Boszniaków/Muzułmanów) oraz na kwestię ich wzajemnego odniesienia, w tym również względem literatur serbskiej i chorwackiej na terenie Bośni i Hercegowiny, jak też tradycji literackich zamieszkujących ją mniejszości. Omawiając tak złożony problem literacko-historyczny, jakim jest przypadek Bośni i Hercegowiny, Sanjin Kodrić sięga po koncepcję międzyliterackości, którą rozwinął słowacki komparatysta Dionýz Ďurišin, bazując na ówczesnym kontekście czechosłowackim (Ďurišin, 1989)². W tym ujęciu literaturę rozumie się jako system, który jednak nie jest po prostu mechanicznym zbiorem poszczególnych tradycji literackich, lecz rezultatem zachodzących pomiędzy nimi relacji, związków i wzajemnych oddziaływań,

---

¹ Sanjin Kodrić jest między innymi autorem obszernej monografii poświęconej specyfice literatury Bośni i Hercegowiny pt. *Književnost sjećanja: Kulturno pamćenje i reprezentacija prošlosti u novijoj bošnjačkoj književnosti* (Kodrić, 2012a). Zob. też Kodrić, 2012b.

² Na temat polskiej recepcji koncepcji międzyliterackości Ďurišina zob. Kola, 2008.

czyli po prostu procesu międzyliterackiego, przy którym i w wyniku którego każdy z poddanych mu elementów zachowuje swoją oryginalność w ramach powstającej w ten sposób wspólnoty. Bogate i złożone dzieje Bośni i Hercegowiny określiły charakter i dynamikę tego typu procesów na omawianych terenach tudzież powstanie bośniacko-hercegowińskiej wspólnoty międzyliterackiej. Autor w skrócie zarysowuje rozwój tamtejszej literatury w poszczególnych okresach historycznych – od czasów średniowiecza, przez okresy osmański i austro-węgierski, wiek XX z uwzględnieniem obu Jugosławii, po tendencje współczesne. Dochodzi do wniosku, iż specyfika bośniacko-hercegowińskiej wspólnoty międzyliterackiej łączącej w sobie literatury boszniacką, chorwacką i serbską, a zarazem tradycje i praktyki literackie wszystkich mniejszości narodowych na terytorium Bośni i Hercegowiny, jak też poza nią (przede wszystkim diaspora i wspomniany przez autora Sandżak³), determinuje konieczność zorientowanego kulturowo podejścia do studiów nad omawianą problematyką, uwzględniającego jej złożony kontekst kulturowy (Kodrić, 2017, s. 9–27).

Na ten aspekt zwraca uwagę w swoim tekście również Marinko Zekić (*Bosanskohercegovački identitet(I) – Mit(OVI) I/ILI stvarnost*). Komentując specyfikę procesów narodotwórczych w Bośni i Hercegowinie, autor podkreśla znaczenie wpływu rozmaitych koegzystujących na owych terenach tradycji etniczno-wyznaniowych i kulturowych, między innymi muzułmańskiej/boszniackiej o zabarwieniu orientalnym, serbsko-prawosławnej czerpiącej z dziedzictwa kulturowego Bizancjum, chorwacko-katolickiej zwróconej w stronę chrześcijaństwa zachodniego oraz dochodzący do tego komponent żydowsko-sefardyjski, upatrując w tym stanie rzeczy „istodobno blagodat i proklenstvo ove zemlje situirane na raskrižju civilizacija”⁴ (Zekić, 2017, s. 105). Jak zaznacza, specyficzne położenie między Rzymem a Bizancjum, Okcydentem a Orientem, tudzież na styku wielkich kręgów kulturowo-cywilizacyjnych zadecydowało o społeczno-kulturowej fizjonomii Bośni i Hercegowiny (Zekić, 2017, s. 106).

---

³ Warto w tym miejscu nadmienić, że w wydanej ostatnio kilkutomowej *Enciklopediji sandžačkobošnjačke književnosti* przytoczono definicję literatury boszniackiej powstałej na terenie Sandżaku (*sandžačkobošnjačka književnost*) jako „neupitnog dijela ukupne bošnjačke književnosti koji baštini neke svoje specifičnosti što ga čini svojevršnim podsistemom bošnjačke književne tradicije” (Fehratović, 2014, s. 25; „niekwestionowanej części całokształtu literatury boszniackiej, dzięki pewnym odziedziczonym cechom specyficznym tworzącej swoisty podsystem w obrębie boszniackiej tradycji literackiej”).

⁴ „Jednocześnie dobrodziejstwo i przekleństwo tego kraju, położonego na skrzyżowaniu cywilizacji”. Tłumaczenia z języków bośniackiego, chorwackiego, serbskiego na polski – jeśli nie oznaczono inaczej – pochodzą od autorki tekstu.

Akcentując kluczową rolę czynnika religijnego w procesach tożsamościowych na omawianych terenach, jak też okresu osmańskiego w kształtowaniu się tamtejszego krajobrazu etniczno-wyznaniowego oraz mechanizmów i praktyk społeczno-politycznych w warunkach obowiązującego wówczas systemu milletów, mającego za podstawę kryterium wyznaniowe, autor jednocześnie zwraca uwagę na tradycję pokojowego współistnienia na tym obszarze różnych religii i kultur, zanim przemieniła się ona w splot antagonizmów, którego krwawych skutków była świadkiem ludzkość u schyłku XX wieku. Pomimo traumatycznych doświadczeń z lat 90., nadal niestety ciążących nad współczesnością, Bośnia i Hercegowina stanowi „swojevrstan civilizacijski most između Istoka i Zapada”⁵ (Zekić, 2017, s. 114), będąc żywym przykładem spotkania różnych kultur, których granice nigdy nie były absolutnie nieprzenikalne.

Na tym nie wyczerpuje się problematyka bośniacka. Dijana Hadžizukić pochyła się nad twórczością współczesnego bośniackiego pisarza Dževada Karahasana (*Semiotika pisma u romanima Dževada Karahasana*), szczególnie uwagę poświęcając motywowi pisania jako nici przewodniej w jego postmodernistycznych powieściach *Istočni divan*, *Šahrijarov prsten* oraz trylogii *Što pepeo priča* (Hadžizukić, 2017, s. 63–75). Z kolei Halid Bulić poddaje analizie dzieło bośniackiego poety Safret-bega Bašagicia, reprezentujące charakterystyczne w świecie islamu zjawisko literackie, jakim jest *mevlud* (*mawlid*) – pieśń o narodzeniu i życiu Mahometa, należące zarazem do najbardziej rozpoznawalnych tego typu utworów powstałych w języku ojczystym jego twórcy (*Upravljanje glasovima u Mevludu Mirze Safret-bega Bašagicia*).

Nie zabrakło również tekstów poświęconych literaturze serbskiej. Artykuł Savy Damjanova (*Велики код(ер) српске књижевности чудесно даровити стваралац*) przybliżyła postać i twórczość dziewiętnastowiecznego autora Đorđe Markovicia Kodera – „једног од најтајанственијих и најрадикалнијих српских песника”⁶ (Дамјанов, 2017, s. 29), który za życia nie zyskał uznania ani zrozumienia dla swoich dzieł, zostawszy zapomniany i zepchnięty na margines rodzimej tradycji literackiej. Żyjący współcześnie z Baudelairem autor *Romoranki*, jedyne opublikowanego za życia poety zbioru jego utworów, w omawianym tekście jest ukazany jako prekursor serbskiego symbolizmu, a zatem podobnie jak autor *Kwiatów zła*, któremu przypisuje się założycielską rolę wobec symbolizmu francuskiego. Badacz wskazuje na obecne w twórczości Kodera imma-

⁵ „Swoisty pomost cywilizacyjny między Wschodem a Zachodem”.

⁶ „Jednego z najbardziej tajemniczych i radykalnych poetów serbskich”.

mentne elementy poezji symbolistycznej, jak chociażby właściwą jego wierszom melodyczność, użycie onomatopei oraz sięganie po nowatorskie eksperymenty w zakresie słowotwórstwa, które składają się na zawiłą i niełatwą w odbiorze dyskurs poetycki. A zatem, odczytanie Kodera na nowo i usytuowanie jego twórczości dokładnie tam, gdzie zdaniem badacza należy się jej miejsce – u źródeł serbskiego symbolizmu – otworzyłoby nową perspektywę spojrzenia na rozwój dziewiętnastowiecznej literatury serbskiej, w tym na genezę tendencji modernistycznych, odzwierciedlających przecież trendy ogólnoeuropejskie.

Z kolei Svetlana Šeatović syntetycznie omawia kluczowe zagadnienia, kierunki i wyniki dotychczasowych badań nad twórczością innego serbskiego poety, Vaska Popy – a także określa perspektywy dalszych dociekań naukowych (*Нови правци у тумачењу поезије Васка Попе „Усправна земља“ и српскобизантијско наслеђе*). Vasko Popa bezdyskusyjnie należy do kanonu poezji serbskiej drugiej połowy XX wieku, będąc zarazem najczęściej tłumaczonym współczesnym poetą serbskim (Šeatović, 2017, s. 95). Trudno się zatem dziwić sporemu zainteresowaniu naukowemu, które po ćwierćwieczu od śmierci tego twórcy wciąż budzą jego postać i dorobek literacki. W centrum zaś uwagi badaczki znajduje się tomik poetycki *Усправна земља* (1972) oraz aktualizowana przez poetę średniowieczna tradycja serbsko-bizantyjska jako motyw przewodni omawianego zbioru, a której znaczenie dla kultury serbskiej jest nie do przecenienia. W symbolice *Усправне земље* szczególne znaczenie ma motyw pielgrzymki (*ходочашћа*), gdyż sama książka jawi się jako swoista duchowo-poetycka pielgrzymka przez najgłębsze i najbardziej fundamentalne warstwy serbskiego dziedzictwa kulturowego, odtworzone na nowo we współczesnym przekazie poetyckim. Motyw podróży pojawia się również w artykule Persidy Lazarević Di Giacomo, co prawda już nie jako metafora, lecz w związku z rzeczywistym epizodem z życia serbskiego pisarza i myśliciela, a zarazem kluczowej postaci serbskiego oświecenia Dositeja Obradovicia (*Маргиналија о Доситејевим путовањима и боравку у Италији*). Podejmując swoistą próbę rekonstrukcji włoskich wędrówek Dositeja, autorka nie tylko przedstawia nowe dane dotyczące tego odcinka życiorysu myśliciela, lecz także odsłania portret osiemnastowiecznych Włoch.

Z kolei tekst Elki Dimitrovej (*От лабораторията на 1990-те към романа на XXI в. – съвременната българска литература в акценту*) stanowi przegląd najważniejszych procesów literackich zachodzących w Bułgarii w okresie postkomunistycznym. Bułgarska badaczka opisuje kluczowe cechy rozwoju rodzimej literatury w ciągu ostatniego ćwierćwiecza w jego dwóch

charakterystycznych fazach, wskazując dominację krótkich form literackich w latach 90. XX wieku⁷ oraz rozkwit form powieściowych w pierwszych dekadach wieku XXI. Swoją analizę wzbogaca poprzez ukazanie analogii i związków przyczynowo-skutkowych między terażniejszością a wcześniejszymi procesami literackimi w kraju, konceptualizując lata 90. jako swoiste laboratorium eksperymentów w bułgarskiej zarówno poezji, jak i prozie, które określiły charakter i dynamikę również obecnych tendencji literackich. Osobną uwagę badaczka poświęca kwestii recepcji dzieła przez pryzmat postrzegania osoby autora, widząc w tym zjawisko charakterystyczne dla bułgarskiej sceny literackiej.

Problematyka językoznawcza z kolei została zaprezentowana w artykułach autorstwa Danka Šipki (*Socijalnokognitivni metaleksikografski parametri prva dva izdanja vukovog rječnika*), Jasmina Hođžicia (*Stepen ambigvitnosti sintaksički homonimnih struktura u bosanskom jeziku*), Diliany Danczewej (*Типуизмуме в българския форум в контекста на етническите напмуи*), Agnieszki Zatorskiej (*O prezentacji współczesnego kryzysu uchodźczego [Analiza stylistyczna słoweńskich tekstów prasowych ze strony internetowej <http://www.rtv slo.si/>]*). I tak Danko Šipka przybliży różnice między dwoma dziewiętnastowiecznymi wydaniem *Srpskog rječnika* Vuka Stefanovicia Karadžicia z lat 1818 i 1852, dokonując analizy czynników społeczno-historycznych, strategii oraz elementów leksykograficznych, które na owe różnice się złożyły. Z kolei Jasmin Hođžić skupia się na zagadnieniu dwuznaczności syntaktycznej i tego typu strukturach w języku bośniackim. Diliana Danczewa zaś przygląda się bułgarsko-tureckim relacjom językowym, a mianowicie obserwowanemu ostatnio na bułgarskich portalach internetowych zjawisku zwiększenia liczby turcyzmów w komentarzach do artykułów dotyczących bułgarskich partii etnicznych, wydarzeń i procesów politycznych w samej Turcji czy też – mówiąc szerzej – „elementu” tureckiego w ogóle. Zauważa, iż przytaczane przez użytkowników portali zapożyczenia z języka tureckiego – zarówno te zadomowione już na dobre w języku bułgarskim, jak i te mniej znane i rzadziej używane, oraz tworzone na ich podstawie neologizmy – częstokroć mają wyraźne konotacje pejoratywne, stając się sposobem na podkreślenie różnic etnicznych i kulturowych i dychotomizację *swój – obcy*. Nieraz mają służyć manifestacji nieprzychylnego stosunku do obiektu wypo-

---

⁷ Roumiana Deltcheva, kanadyjska badaczka pochodzenia bułgarskiego, omawiając najważniejsze tendencje w literaturze bułgarskiej po upadku komunizmu, w połowie lat 90. odnotowywała: „Regardless of the fact that the new socio-economic situation has created serious problems in the cultural sphere, Bulgarian prose, poetry and drama thrives. Of the three, poetry is by far the most well-represented” (Deltcheva, 1995, s. 860).

wiedzi, jego ponizeniu, czy też implikować skojarzenia z negatywnym dziedzictwem Imperium Osmańskiego. Autorka słusznie zwraca uwagę, że omawiane zjawisko wykracza poza problematykę *stricte* lingwistyczną, zyskując wyraźny wymiar kulturologiczny. Można by zatem stwierdzić, iż wpisuje się w dobrze znaną na gruncie południowosłowiańskim problematykę stereotypizacji Turka jako „obcego” czy „innego” oraz percepcji dziedzictwa osmańskiego⁸. Podobnie też szerszy aspekt społeczny podejmuje w swoim artykule Agnieszka Zatorska, poddając stylistycznej analizie teksty o kryzysie uchodźczym, zamieszczone na słoweńskiej stronie internetowej RTV Slovenija. Z przeprowadzonych badań wyłania się obraz aktualnego problemu o charakterze uniwersalistycznym i globalnym w jego mikroskali słoweńskiej.

Czasopismo byłoby niepełne bez tradycyjnego działu omawiającego nowości wydawnicze. I tak w części końcowej znajdziemy wnikliwą recenzję autorstwa Lilli Moroz-Grzelak, zachęcającą do sięgnięcia po monografię Magdaleny Bogusławskiej, poświęconej temu, jak w Socjalistycznej Federacyjnej Republice Jugosławii wykorzystywano sztukę do celów propagandowych w myśl tworzenia kultu jej przywódcy marszałka Josipa Broza Tity (*Sztuka w służbie propagandy. Magdalena Bogusławska, Obraz władzy we władzy obrazu. Artystyczne konceptualizacje wizerunku Josipa Broza Tity*). Z kolei Agnieszka Zatorska omawia walory podręcznika słoweńskiej składni autorstwa lublańskiej lingwistki Mojcy Smolej (*Novy podręcznik składni z ćwiczeniami dla adeptów słowenistyki. Mojca Smolej, Skladnja slovenskega knjižnega jezika – izbrana poglavja z vajami*). Problematykę bośniacką omawianego tomu dopełnia informacja o kolejnej pozycji wartej uwagi, czyli monografii Nedy Perišić, poświęconej małżeństwu mieszanym w postdaytonowskiej Bośni i Hercegowinie, której recenzję przedstawił Marinko Zekić (*(Tko) ljubi bližnjeg svog. (Ne)poželjne veze u Bosni i Hercegovini. Nada Perišić, Mješoviti brak u BiH – Od poželjnog do prezrenog – mješoviti brak kao kulturna i politička kategorija u savremenoj BiH*). Wreszcie, dział recenzji zamyka tekst Aleksandry Twardowskiej, dotyczący monografii Ivany Vučiny Simović – studium przedstawiającego socjolingwistyczne ujęcie sytuacji językowej bałkańskich Sefardyjczyków przed 1941 rokiem (*Језык мовіоны баłкаўскіх Жыдów сефардыјскіх в швіетле најновшых бадаў соцјолінгвістычных. Ивана Вучина Симовић, Јеврејско-шпански језик на Балкану. Прилози историјској социолінгвистици*).

---

⁸ Na ten temat zob. np. Todorova (1996); Jezernik (2009); Hajdarpašić (2008); Detrez & Segaert (2008).

Dobrze się zatem stało, że postanowiono wznowić tradycję pisma slawistycznego w Uniwersytecie Łódzkim, gdyż „Slavica Lodziensia”, pod redakcją Anetty Buras-Marciniak, jest obiecującą platformą wymiany wiedzy naukowej i wyników badań słowianoznawczych, zaś zawarte w omawianym numerze teksty stanowią wartościowy materiał badawczy dla szerokiego grona zainteresowanych problematyką Słowiańszczyzny południowej w rozmaitych jej ujęciach i obszarach tematycznych. Nie zabrakło również wątków dotyczących pogranicza słowiańskiego i niesłowiańskiego jako jednej z przestrzeni spotkania i wzajemnego przenikania się różnych kultur. Cennego materiału poszerzającego refleksję naukową nad powyższymi zagadnieniami mogłyby dostarczyć także Czarnogóra czy Macedonia, którym na tle pewnej skądinąd nadreprezentacji problematyki bośniackiej w niniejszym zbiorze nie poświęcono niestety uwagi, lub wspomniano jedynie pobieżnie. Ostatecznie jednak zaprezentowany numer stanowi dobry początek, czy też kontynuację, tradycji wydawniczej slawistyki łódzkiej, której czasopismo w sposób rzetelny i fachowy opowiada swoim czytelnikom o Słowianach południowych, a w przyszłości też być może – jak sugerowałby to tytuł – poszerzy swój horyzont tematyczny na cały obszar słowiański.

BIBLIOGRAFIA

- Deltcheva, R. (1995). Post-totalitarian tendencies in Bulgarian literature. *Canadian Review of Comparative Literature / Revue Canadienne de Littérature Comparée*, 22(3–4), 853–865.
- Detrez, R., & Segaert, B. (Red.). (2008). *Europe and the historical legacies in the Balkans*. Bruxelles: Peter Lang.
- Đurišin, D. (1989). *Theory of interliterary process*. Bratislava: Veda.
- Fehratović, J. (2014). Uvodna riječ Enciklopediji sandžačkobošnjačke književnosti. W J. Fehratović (Red.), *Enciklopedija sandžačkobošnjačke književnosti* (T. 1, ss. 23–29). Novi Pazar: El-Kelimeh.
- Hadžizukić, D. (2017). Semiotika pisma u romanima Dževada Karahasana. *Slavica Lodziensia*, 2017(1), 63–75. <https://doi.org/10.18778/2544-1795.01.06>
- Hajdarpašić, E. (2008). Out of the ruins of the Ottoman Empire: Reflections on the Ottoman legacy in south-eastern Europe. *Middle Eastern Studies*, 44(5), 715–734. <https://doi.org/10.1080/00263200802285278>
- Jezernik, B. (Red.). (2009). *Imagining 'the Turk'*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.
- Kodrić, S. (2012a). *Književnost sjećanja: Kulturalno pamćenje i reprezentacija prošlosti u novijoj bošnjačkoj književnosti*. Sarajevo: Slavistički komitet.

- Kodrić, S. (2012b). Nevolje s kanonom: Slučaj bosanskohercegovačke i/ili bošnjačke književnosti (Književnohistorijska retrospekcija). W B. Zieliński & E. Szperlik (Red.), *Południowosłowiańskie sąsiedztwo: Slawistyka i komparatystyka dzisiaj* (ss. 99–121). Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- Kodrić, S. (2017). Šta je bošnjačka, a šta bosanskohercegovačka književnost, a šta, pak, bosanskohercegovačka interliterarna zajednica? (Prilog književnoteorijskom i književnohistorijskom razumijevanju). *Slavica Lodziensia*, 2017(1), 9–27. <https://doi.org/10.18778/2544-1795.01.02>
- Kola, A. (2008). Recepca koncepcji międzyliterackości Āurišina w Polsce. W I. Pospíšil (Red.), *Slovensko mimo Slovensko: Brněnské texty k slovakistice* (ss. 83–95). Brno: Ústav slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity.
- Malcolm, N. (1996). *Bosnia: A short history*. New York, NY: NYU Press.
- Todorova, M. (1996). The Ottoman legacy in the Balkans. W C. L. Brown (Red.), „*Imperial Legacy*”: *The Ottoman Imprint on the Balkans and the Middle East* (ss. 45–77). New York, NY: Columbia University Press.
- Zekić, M. (2017). Bosanskohercegovački identitet(I) – Mit(OVI) I/ILI stvarnost. *Slavica Lodziensia*, 2017(1), 105–118. <https://doi.org/10.18778/2544-1795.01.09>
- Дамјанов, С. (2017). Велики код(ер) српске књижевности чудесно даровити стваралац. *Slavica Lodziensia*, 2017(1), 29–38. <https://doi.org/10.18778/2544-1795.01.03>
- Шеатовић, С. (2017). Нови правци у тумачењу поезије Васка Попе „Усправна земља“ и српсковизантијско наслеђе. *Slavica Lodziensia*, 2017(1), 95–104. <https://doi.org/10.18778/2544-1795.01.08>

BIBLIOGRAPHY

(TRANSLITERATION)

- Damjanov, S. (2017). Veliki kod(er) srpske književnosti čudesno daroviti stvaralac. *Slavica Lodziensia*, 2017(1), 29–38. <https://doi.org/10.18778/2544-1795.01.03>
- Deltcheva, R. (1995). Post-totalitarian tendencies in Bulgarian literature. *Canadian Review of Comparative Literature / Revue Canadienne de Littérature Comparée*, 22(3–4), 853–865.
- Detrez, R., & Segaert, B. (Eds.). (2008). *Europe and the historical legacies in the Balkans*. Bruxelles: Peter Lang.
- Āurišin, D. (1989). *Theory of interliterary process*. Bratislava: Veda.
- Fehratović, J. (2014). Uvodna riječ Enciklopediji sandžačkobošnjačke književnosti. In J. Fehratović (Ed.), *Enciklopedija sandžačkobošnjačke književnosti* (Vol. 1, pp. 23–29). Novi Pazar: El-Kelimeh.
- Hadžizukić, D. (2017). Semiotika pisma u romanima Dževada Karahasana. *Slavica Lodziensia*, 2017(1), 63–75. <https://doi.org/10.18778/2544-1795.01.06>

- Hajdarpašić, E. (2008). Out of the ruins of the Ottoman Empire: Reflections on the Ottoman legacy in south-eastern Europe. *Middle Eastern Studies*, 44(5), 715–734. <https://doi.org/10.1080/00263200802285278>
- Jezernik, B. (Ed.). (2009). *Imagining 'the Turk'*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.
- Kodrić, S. (2012a). *Književnost sjećanja: Kulturalno pamćenje i reprezentacija prošlosti u novijoj bošnjačkoj književnosti*. Sarajevo: Slavistički komitet.
- Kodrić, S. (2012b). Nevolje s kanonom: Slučaj bosanskohercegovačke i/ili bošnjačke književnosti (Književnohistorijska retrospekcija). In B. Zieliński & E. Szperlik (Eds.), *Południowosłowiańskie sąsiedztwo: Sławistyka i komparatystyka dzisiaj* (pp. 99–121). Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- Kodrić, S. (2017). Šta je bošnjačka, a šta bosanskohercegovačka književnost, a šta, pak, bosanskohercegovačka interliterarna zajednica? (Prilog književnoteorijskom i književnohistorijskom razumijevanju). *Slavica Lodziensia*, 2017(1), 9–27. <https://doi.org/10.18778/2544-1795.01.02>
- Kola, A. (2008). Recepca koncepcji międzyliterackości Đurišina w Polsce. In I. Pospíšil (Ed.), *Slovensko mimo Slovensko: Brněnské texty k slovakistice* (pp. 83–95). Brno: Ústav slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity.
- Malcolm, N. (1996). *Bosnia: A short history*. New York, NY: NYU Press.
- Šeatović, S. (2017). Novi pravci u tumačenju poezije Vaska Pope “Uspravna zemlja” i srpskovizantijsko nasleđe. *Slavica Lodziensia*, 2017(1), 95–104. <https://doi.org/10.18778/2544-1795.01.08>
- Todorova, M. (1996). The Ottoman legacy in the Balkans. In C. L. Brown (Ed.), *“Imperial Legacy”: The Ottoman Imprint on the Balkans and the Middle East* (pp. 45–77). New York, NY: Columbia University Press.
- Zekić, M. (2017). Bosanskohercegovački identitet(I) – Mit(OVI) I/ILI stvarnost. *Slavica Lodziensia*, 2017(1), 105–118. <https://doi.org/10.18778/2544-1795.01.09>

**Nowe jako (nie)zapomniane stare – „Slavica Lodziensia”
(Czasopismo „Slavica Lodziensia” pod redakcją Anetty
Buras-Marciniak. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu
Łódzkiego, 2017, 175 ss.)**

Recenzja pierwszego numeru nowego pisma slawistycznego „Slavica Lodziensia” pod redakcją Anetty Buras-Marciniak. (Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2017–), kontynuującego tradycję rocznika „Południowosłowiańskie Zeszyty Naukowe”. Na zawartość numeru składają się teksty dotyczące zagadnień języka, kultury oraz literatury Słowiańszczyzny południowej.

Słowa kluczowe: Słowianie południowi, czasopismo naukowe, „Slavica Lodziensia”, kultura, język, literatura

When New is (Un)Forgotten Old – *Slavica Lodziensia* (*Slavica Lodziensia*, a Journal Edited by Anetta Buras-Marciniak. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2017, 175 pp.)

A review of the first issue of the new Slavic journal, which follows the tradition of the previously issued yearly *Południowosłowiańskie Zeszyty Naukowe*. The contents include texts on the languages, cultures and literatures of the South Slavs.

Keywords: South Slavs, academic journal, *Slavica Lodziensia*, culture, language, literature

Notka o autorce

Karina Melnytska (karina.melnycka@gmail.com) – doktorantka w Instytucie Sławistyki Polskiej Akademii Nauk. Autorka kilku artykułów, m.in.: *Język a tożsamość: przypadek Czarnogóry* (2016), *Przeobrażenia tożsamościowe w Czarnogórze po rozpadzie Jugosławii* (2016). Zainteresowania naukowe: etniczność i nacjonalizm; kwestie narodowościowe w krajach byłej Jugosławii, w szczególności w Czarnogórze.

Karina Melnytska (karina.melnycka@gmail.com) – PhD student at the Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences. Author of the articles: *Język a tożsamość: przypadek Czarnogóry* [Language and identity: The case of Montenegro] (2016), *Przeobrażenia tożsamościowe w Czarnogórze po rozpadzie Jugosławii* [Transforming identities in Montenegro after the breakup of Yugoslavia] (2016). Research interests: ethnicity and nationalism; national questions in the former Yugoslavia countries, particularly in Montenegro.